

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	954-01-83
Дата	29 / 11 2019 г.

ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

11/11
[Signature]

Уважаема г-жо Председател,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

Вносител:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс

(обн. ДВ. бр. 86 от 28 октомври 2005г., изм. ДВ. бр.46 и 109 от 2007г., изм. ДВ. бр.69 и 109 от 2008г., изм. ДВ. бр.12, 27, 32 и 33 от 2009 г., изм. ДВ. бр.15, 32 и 101 от 2010 г., ... доп. ДВ. бр. 83 от 2019 г.)

Параграф единствен. В чл. 213 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а)в изречение първо на края се поставя запетая и се добавя „като им изпраща препис от постановлението.“.

б) изречение второ се заличава.

2. Създават се ал. 2 – 8:

„(2) Лицата по ал. 1 могат да обжалват постановлението за отказ пред съответния първоинстанционен съд в седемдневен срок от получаване на преписа.

(3) Съдът разглежда делото в закрито заседание не по-късно от един месец от постъпване на делото, като се произнася по обосноваността и законосъобразността на постановлението за отказ за образуване на досъдебно производство.

(4) С определението съдът може да:

1. потвърди постановлението;

2. отмени постановлението и да върне делото на прокурора със задължителни указания относно прилагането на закона.

(5) Определението по ал. 4 може да се протестира от прокурора и да се обжалва от пострадалия или от неговите наследници, от ошетеното юридическо лице или от лицето, направило съобщението пред съответния въззивен съд в седемдневен срок от съобщаването му.

(6) Въззивният съд се произнася в състав от трима съдии в закрито заседание с определение, което е окончателно.

(7) При повторен отказ за образуване на досъдебно производство постановлението може да се обжалва само в случай на нови съществени доказателства.

(8) Постановлението за отказ за образуване на досъдебно производство, което не е било обжалвано по реда на предходните алинеи може служебно да бъде отменено от прокурор от по-горестоящата прокуратура."

Вносител:

МОТИВИ

към Законопроекта за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс

Със законопроекта се предлага въвеждането на съдебен контрол върху актовете на прокуратурата, с които се отказва образуването на досъдебно производство. Подобно на установения през 2006 г. съдебен контрол върху актовете на прокуратурата, с които се прекратява наказателното производство, предложението е за двуинстанционна процедура, право на инициатива за започване на която имат пострадалият или неговите наследници, ощетеното юридическо лице или лицето, съобщило за извършеното престъпление. Компетентен да се произнесе по жалбата е съответният първоинстанционен съд.

Съществуващият към момента инстанционен контрол се запазва по отношение на постановленията за отказ за образуване на досъдебно производство, които не са били обжалвани пред съда, в които случаи по-горестоящият прокурор ще може служебно да отмени същите.

Липсата на съдебен контрол върху отказите на прокуратурата за образуване на досъдебно производство са проблем, защото те създават предпоставки за произвол. Това обстоятелство е отбелязвано многократно, вкл. от самата прокуратура. Факт е, че често жертви и пострадали остават незащитени именно поради отказ да се започне наказателно преследване. От друга страна, рядко идентични случаи – в рамките на институционния контрол – намират различно решение, което може да постави под съмнение обективността и независимостта на Прокуратурата.

Считаме, че съдебният контрол върху тези прокурорски актове на един такъв начален етап от процеса увеличава значително възможностите за осъществяване на ефективно разследване при извършено престъпление, а от тук и шансовете по-малко престъпления да останат ненаказани.

Съдебният контрол върху актовете на прокуратурата, в или извън контекста на въпросите, свързани с нейните широки правомощия, неведнъж е бил обсъждан през годините, при това на различни нива. Евентуални решения са намерили място както в препоръки на Комитета на министрите на Съвета на Европа, в мотивите на осъдителни решения на Съда в Страсбург, така и в заключенията на проведения преди време от европейски прокурори Независим анализ на структурния и функционален модел на прокуратурата, включително и в научни статии и трудове на изявени представители на наказателно-процесуалната теория у нас. Всички те като че ли дефинират място на

възможността за такъв контрол – конкретно върху отказите от образуване на досъдебно производство. Поради това смятаме, че внесенят законопроект допринася за решаването на проблемните въпроси, свързани с широките правомощия на прокуратурата у нас.

Вносители:

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО
на Законопроекта за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния
кодекс

I. Основания за законодателната инициатива

Предложените промени са насочени към осигуряване на повече възможности за ефективно разследване на престъпления. Стремехът е, чрез въвеждането на съдебен контрол върху отказите на прокуратурата да образува досъдебно производство, да се намалят рисковете от такива „произволни“ актове и да се увеличат шансовете по-малко престъпления да останат ненаказани.

II. Заинтересовани групи

Като заинтересовани от законодателната инициатива могат да се определят преди всичко пострадалите от престъпления, ошетените юридически лица, а в крайна сметка и цялото общество.

III. Анализ на разходи и ползи

Приемането на законопроекта не е свързано с допълнителни финансови средства.

Що се отнася до ползите, следва да се има предвид факта, че страната ни е осъждана от Съда в Страсбург за нарушение на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи - липсата на официално ефективно разследване, по дела, по които, въпреки подадени жалби са били постановени откази да се започне наказателно преследване. Поради това и въвеждането на такъв контрол върху тези актове може да се разглежда като вътрешноправно средство по смисъла на Конвенцията, което би довело до намаляване на жалбите, а по този начин и на бъдещи осъдителни решения срещу България за същото нарушение.

IV. Административна тежест и структурни промени

Приемането и изпълнението на законопроекта не налага административни промени или въвеждане на регулаторни режими и такси.

V. Въздействие върху нормативната уредба

Приемането на законопроекта не е свързано и не налага промени в други нормативни актове.

Вносител: